

Estils

El mòbil, un més al 'kit' d'emergències

Geolocalitzar malalts o saber fins quan durarà la situació de vent, algunes de les possibilitats

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Hi ha bandera verda o vermella a la platja? Com evoluciona un incendi a prop de la zona on som? Fins quan durarà la situació de vent a la costa? Si em trobo malament i sóc fora, de vacances, on m'atendran? Les administracions i associacions relacionades amb l'emergència complementen els seus canals tradicionals amb webs, aplicacions de mòbil i comptes de Twitter o de Facebook que ajuden a dissipar dubtes com aquests. La tecnologia pot ajudar a prevenir i gestionar situacions de perill. El mòbil, del qual no ens desprem ni a la platja, ha esdevingut un objecte més a la farmaciola, un recurs addicional per a situacions de perill. Pot ser molt útil per a qualsevol incidència aquest estiu.

El telèfon mòbil permet trucar al 112, navegar per webs i xarxes però també rebre notificacions *push* com les que envia als seus usuaris l'aplicació de Protecció Civil de la Generalitat en casos d'alerta per vent, pluja o altres situacions de risc. Tant per a la feina interna com per a la comunicació pública, la tecnologia (tant el maquinari com el programari) ha esdevingut un aliat per arribar ràpid arreu. El cap de premsa de Protecció Civil de la Generalitat i del telèfon d'emergències 112, Marc Homedes, es mostra ferm, però, en afirmar que els comptes de Twitter no substitueixen en cap cas els canals habituals com el 112. Malgrat això, sí que es complementen i es retroalimenten.

Valorar la gravetat de l'accident

Sergio Delgado, subdirector operatiu de Protecció Civil de la Generalitat, afegeix: "Les xarxes socials ens han ajudat en emergències grans i petites". Delgado afirma que, de manera paral·lela a les trucades del 112 o els avisos que reben cossos com els

de bombers o la policia local, la informació que els usuaris proporcionen a través de les xarxes socials els serveix per fer una primera valoració de la gravetat d'una situació i actuar-hi en conseqüència. Les xarxes també poden servir per detectar incidències molt localitzades que no arriben pels canals habituals.

Geolocalitzar ferits

La informació proporcionada pels ciutadans a la xarxa resulta valuosa. I cada vegada s'aprofiten més les diferents funcionalitats, com ara la geolocalització. S'han donat casos en què algú ferit i perdut a la muntanya ha pogut enviar la seva localització per WhatsApp per ser rescatat pels serveis d'emergència. Precisament la geolocalització és la funció que explota la nova aplicació del 061 CatSalut Respon que s'ha llançat aquest estiu i que permet, quan algú

Localització

L'apli del 061 CatSalut Respon permet saber des d'on contacta algú que necessita ajuda

Trols

De vegades a les xarxes s'estenen rumors sobre accidents que no són reals

truca perquè es troba malament, saber des d'on truca i accedir a les seves dades personals i clíniques. Salvador Parent, director de socors i emergències de Creu Roja Barcelona, explica que ells, per exemple, disposen d'aplicacions per geolocalitzar els coordinadors de cadascuna de les platges de la capital catalana com també l'ambulància, el 4x4 medicalitzat i l'embarcació: "Ens permet tenir localitzats els recursos en situació d'emergència".

Protecció Civil també treballa en la línia de treure més suc a la geolocalització i la bidireccionalitat. Del-

gado calcula que en un termini de dos anys ja s'haurà articular un sistema que permeti rebre i processar dades dels usuaris "per poder prendre decisions més acurades". Per exemple, en el cas d'una hipotètica emergència química, explica Delgado, seria útil esbrinar quina és la situació "en un radi de cinc quilòmetres". Aquest tipus d'informació els ajudaria a avaluar la gravetat i rebre *inputs* com ara "si les persones en una determinada zona estan veient la fuga, si l'estan percebent i si tenen molèsties".

Voluntaris contra els rumors

Però la intervenció ciutadana no sempre és fructífera. Per les xarxes socials es difonen també rumors i informacions falses sobre incendis o temporals que poden perjudicar la gestió de l'emergència, provocar confusió i generar costos innecessaris. Homedes explica, per exemple, que si algú fa córrer per la xarxa que es necessiten vehicles per evacuar una zona i no és veritat, això pot arribar a col·lapsar els accessos: "L'interès de la gent per ajudar fa que això es viralitzi i, sense ells saber-ho, acabi sent contraproduent".

Evitar aquestes situacions és justament la feina dels VOST, un grup que es presenten com a "voluntaris digitals en emergències" i que es dediquen, precisament, a escombrar exhaustivament la xarxa per detectar i desactivar rumors i informacions equivocades. A tot l'Estat, hi ha un total de 19 comptes de voluntaris digitals; a Catalunya el @VOSTcat (i no el seu *fake* VOST_CAT) es va posar en marxa el desembre del 2013 i suma més de 800 seguidors.

"Els incendis de l'any passat els colen com una cosa nova", explica a l'ARA Josep Lluís Pouy, cap de Protecció Civil de l'Ajuntament de Blanes i responsable de @VOSTcat. Pouy identifica els rumors i informacions falses que amb més assiduitat solquen les xarxes i generen problemes: que es necessiten voluntaris per atendre un incendi, fo-

ÚS DE TECNOLOGIES
Des del mòbil es pot saber l'estat de les platges o d'un incendi.

TJERK VAN DER MEULEN I DAVID BORRAT

tografies falses de focs, nombre d'hectàrees cremades inexacte, avisos falsos d'evacuació de municipis... Per aquest veterà en la gestió d'emergències, la malícia i la ignorància es combinen rere aquests rumors: "Hi ha gent que li fa gràcia veure com mobilitza efectius sense saber què està mobilitzant i el risc i el cost que té". Afegeix que hi ha persones que pretenen "guanyar seguidors" amb informació pretensament urgent i exclusiva, mentre d'altres simplement retuitegen dades incorrectes sense saber que s'estan fent ressò d'un *fake*.

Connectats per WhatsApp

Pouy explica que els tuits dels VOST sempre beuen de fonts oficials, cosa que no els va impedir equivocar-se amb el suposat avió que s'havia estavellat a les Canàries i que finalment va resultar ser un remolcador. El cap de Protecció Civil de Blanes assegura que la seva feina és important per "tocar el crostó" a aquells que disseminen informacions falses, però també per evitar que circulin per la xarxa fotografies "sensacionalistes" i feridores sobre accidents o urgències. Explica que treballen connectats amb grups de WhatsApp entre els voluntaris però també amb les fonts oficials. Tot plegat crea un engranatge que funciona i ho fa ràpid.

La tecnologia, d'altra banda, també ha desenvolupat eines per localitzar familiars desapareguts en desastres naturals o atemptats, més enllà de les trucades telefòniques que, de vegades, no són possibles. Amb el terratrèmol d'Haití del 2010, per exemple, Google va posar en marxa l'eina Person Finder mentre que la Creu Roja Internacional impulsa una web (<http://family-links.icrc.org/>) per restablir nexes familiars trencats amb terratrèmols, tsunamis, conflictes armats o altres situacions.

Arribar a un públic jove

Buscar una persona a través del telèfon mòbil, informar-se del temps o de l'estat del mar són algunes de les opcions que la tecnologia permet avui dia per millorar una situació d'emergència. En l'actualitat, però, encara no s'aprofita del tot la bidireccionalitat i les institucions utilitzen sobretot les xarxes i les aplicacions de mòbils per informar i prevenir de possibles perills i emergències. Homedes reconeix que no es pot establir una situació de causa-efecte entre la informació a les xarxes i la disminució del risc, però reconeix que els permet arribar millor a un públic jove i que "augmenta el coneixement". "És un camí cap a la disminució de les emergències", sentència Homedes. —